

دعوی مطالبه ديه

در زويه دادگاهها

توحيدزینالے

وکیل پایه یک دادگستری

سرشناسه	:	زینالی، توحید، ۱۳۶۳-
عنوان قراردادی	:	ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	:	دعوی مطالبه دیه در رویه دادگاهها / توحید زینالی.
مشخصات نشر	:	تهران: چراغ دانش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۲۶۰ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۴۳-۰۹۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	:	قیفا
موضوع	:	دیات -- ایران
موضوع	:	Blood money (Islamic law) -- Iran
موضوع	:	خسارت
موضوع	:	Damages
موضوع	:	رویه قضایی -- ایران
موضوع	:	Jurisprudence -- Iran
رده بندی کنگره	:	۵۹۱۲/۳۹۵ ۱۳۹۵/د۹
رده بندی دیویی	:	۵۵۰۷۷۳/۳۴۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۲۷۰۵۱۲

شناسنامه

عنوان کتاب: دعوی مطالبه دیه در رویه دادگاهها

مؤلف: توحید زینالی (وکیل پایه یک دادسری)

ناشر: انتشارات چراغ دانش

نوبت چاپ: اول/۱۳۹۵

قطع و تیراژ: وزیری/ ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۳۸-۲۴-۲

کد کتاب: ۷۵

www.cheragh-danesh.com

چراغ دانش را در گوگل جستجو کنید.

و قمرمرکزی: تهران، میدان هفت تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندرانی، پلاک ۴، طبقه ۳ و ۶ واحد ۱۴ و ۷

تلفن: ۸۸۱۴۰۶۰۱ / ۰۲۱

حق چاپ برای انتشارات چراغ دانش محفوظ است. هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز کتبی از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.

فهرست کلی

۹		مقدمه
۱۱		معرفی دعوای مطالبه دیه و نمونه دادخواست
۳۹		دعوای مطالبه دیه در آرای دیوان عالی کشور
۶۷		دعوای مطالبه دیه در آرای دادگاه‌ها
۹۹		دعوای مطالبه دیه در نشست‌های قضائی
۱۴۷		دعوای مطالبه دیه در نظریه‌های مشورتی
۱۵۹		دعوای محال دیه در قوانین و مقررات
۲۴۷		منابع و مآخذ

فهرست جزئی

۹		مقدمه
۱۱		معرفی دعوای مطالبه دیه و نمونه دادخواست
۱۳		معرفی مطالبه دیه
۱۴		مبحث اول: معانی دیه و ارش در لفظ و در اصطلاح
۱۸		گفتار اول: وجوه اشتراک مسئولیت مدنی با دیه
۱۸		گفتار دوم: وجوه افتراق مسئولیت مدنی با دیه
۲۱		مبحث دوم: موجبات ضمان در دیه
۲۳		مبحث سوم: اقسام دیه و احکام آن
۲۵		مبحث چهارم: ادله اثبات دیه
۲۹		مبحث پنجم: مستحقین دریافت دیه
۳۱		مبحث ششم: مسئولین پرداخت دیه
۳۵		مبحث هفتم: تشریفات رسیدگی به دعوای مطالبه دیه
۳۵		گفتار اول: صلاحیت محاکم در رسیدگی به دعوای مطالبه دیه
۳۶		گفتار دوم: مالی یا غیرمالی بودن دعوای دیه
۳۷		نمونه دادخواست مطالبه دیه
۳۹		دعوای مطالبه دیه در آرای دیوان عالی کشور
۴۱		مبحث اول: آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور

۴۱	۱. خواسته اعسار از پرداخت دیه
۴۶	۲. دعوای اعسار از پرداخت محکوم به از نوع دیه
۵۰	۳. پرداخت خسارات بدنی ناشی از تصادفات از صندوق تأمین خسارات های بدنی
۶۱	مبحث دوم: آرای شعب دیوان عالی کشور
۶۱	۱. دعوای مطالبه دیه و خسارات
۶۲	۲. محکومیت به پرداخت دیه
۶۷	دعوای مطالبه دیه در آرای دادگاه ها
۶۹	مبحث اول: آرای دادگاه های بدوی و تجدیدنظر
۶۹	۱. پرداخت دیه بابت ایراد ضرب و شتم
۷۰	۲. پرداخت دیه ضرب و شتم زوجه
۷۲	۳. مطالبه خسارت و دیه ناشی از ضرب و شتم
۷۴	۴. مطالبه دیه از بابت نقص عملکرد پزشکی
۷۶	۵. عدم نفوذ توافق سبب حق ادعای زیان دیده علیه بیمه گر به لحاظ وجوه قواعد آمره بیمه
۸۳	۶. مطالبه دیه پرداختی توسط راننده مقصر از شرکت بیمه شخص ثالث
۸۶	۷. نفی مطالبه هزینه های درمانی ناشی از تصادف وسایط نقلیه از مسئول حادثه
۸۸	۸. مهلت پرداخت دیه برای شرکت های بیمه
۸۹	۹. عدم مسئولیت مسبب حادثه رانندگی به پرداخت هزینه درمانی مازاد بر دیه
۹۱	۱۰. خواسته اعمال اصل ۱۷۱ قانونی اساسی به پرداخت دیه
۹۳	۱۱. شرایط رجوع بیمه گر به راننده مسئول حادثه فاقه ایامه
۹۵	۱۲. رد مطالبه خسارت از مقصر حادثه در صورت جبران خسارت بیمه
۹۷	۱۳. مطالبه دیه و ارزش خسارات بدنی
۹۹	دعوای مطالبه دیه در نشست های قضائی
۱۰۱	۱. مطالبه خسارات ناشی از ضرر و زیان و دیه نقص عضو
۱۰۳	۲. ارث رسیدن دیه شهدا به وراث وی
۱۰۳	۳. تجدیدنظر خواهی از ده میلیون ریال خواسته، بابت دیه صدمات وارده
۱۰۵	۴. رسیدگی به درخواست اعسار از پرداخت محکوم به در ظرف مهلت قانونی پرداخت دیه
۱۰۶	۵. صدور حکم اعسار از پرداخت محکوم به مالی در مورد محکوم علیه زندانی به لحاظ عجز
۱۰۷	۶. محکومیت فرد به پرداخت دیه
۱۰۸	۷. قبول دادخواست اعسار قبل از انقضای مهلت پرداخت دیه
۱۱۰	۸. جواز وصول دیه با دادخواست
۱۱۱	۹. صدور تأمین خواسته و تعهد ثالث

۱۰. صدور قرار تأمین خواسته جهت وصول مهر از محل دیه متوفی ۱۱۲
۱۱. پرداخت دیه از حیث جنبه خصوصی ۱۱۳
۱۲. پرداخت دیه و خسارات ۱۱۴
۱۳. دریافت دیه بابت از بین رفتن قدرت ضبط ادرار و مدفوع ۱۱۵
۱۴. دیه دندان ۱۱۶
۱۵. پرداخت دیه برای جبران خسارات ۱۱۷
۱۶. مطالبه قصاص به جای پرداخت دیه ۱۱۸
۱۷. پرداخت دیه از بیت‌المال ۱۱۹
۱۸. دریافت دیه - صدمات غیر عمدی ۱۲۰
۱۹. پرداخت تسامح دیه ۱۲۰
۲۰. مطالبه دیه تصادفات رانندگی بر اثر بی احتیاطی ۱۲۱
۲۱. پرداخت دیه در حادثه ناشی از تصادفات رانندگی ۱۲۲
۲۲. پرداخت دیه قبل از سرانجام قطعی ۱۲۳
۲۳. مطالبه دیات صدمات کمتر از خسارت ۱۲۴
۲۴. پرداخت دیه قتل غیر عمد ۱۲۵
۲۵. پرداخت دیه توسط عاقله ۱۲۶
۲۶. پرداخت دیه از بیت‌المال ۱۲۷
۲۷. مطالبه دیه جهت ضرب و جرح عمدی از حیث جنبه خصوصی ۱۲۸
۲۸. پرداخت هزینه دادرسی از ناحیه واخوانده ۱۲۹
۲۹. جبران خسارت وارده در اثر تأخیر در تحویل مدارک به ۱۳۱
۳۰. سهم الارث مادر از دیه ۱۳۲
۳۱. تعیین سهم الارث از دیه در فوت همزمان ۱۳۴
۳۲. غبطه و مصلحت و اختیار ولی قهری در انتخاب قصاص یا دیه ۱۳۵
۳۳. اختیار قیم محجور در توافق با محکوم‌علیه در خصوص تأخیر در دریافت دیه ۱۳۷
۳۴. حدود اختیار قیم در قصاص، دیه و عفو در صورتی که قیم همسر مقتول باشد ۱۳۸
۳۵. مطالبه دیه بالغ غیر رشید ۱۳۹
۳۶. ارث بردن زوجه از دیه ۱۴۰
۳۷. جبران خسارت صدمات ناشی از افتادن سنگ نمای ساختمان ۱۴۲
۳۸. مسئولیت شخصیت حقوقی نسبت به پرداخت دیه کارگران ۱۴۴
۳۹. مطالبه دیه پدر به دلیل صدمه وارده در کارخانه ۱۴۵
۴۰. نحوه تقسیم دیه در مورد ایرانیان غیر شیعه ۱۴۵

دعوی مطالبه دیه در نظریه‌های مشورتی.....	۱۴۷
۱. ارث محسوب شدن خسارت فوت ناشی از حوادث رانندگی.....	۱۴۹
۲. فقدان هزینه دادرسی در مطالبه دیه.....	۱۴۹
۳. اخذ دیه سهم صغیر از جانب قیم.....	۱۴۹
۴. مطالبه مهریه زوجه از دیه.....	۱۵۰
۵. در حکم ماترک بودن دیه قتل.....	۱۵۰
۶. فروش مال منقول غایب جهت پرداخت دیه.....	۱۵۱
۷. مطالبه دیه از ورثه.....	۱۵۲
۸. در حکم ماترک بودن دیه و تقسیم برابر قانون ارث.....	۱۵۳
۹. استناد ضرر و زیان ناشی از دیه.....	۱۵۳
۱۰. مطالبه دیه در طریق طرح دعوا.....	۱۵۴
۱۱. مالی یا غیر مالی بودن دعوی مطالبه دیه.....	۱۵۵
۱۲. پرداخت دیه توسط ورثه.....	۱۵۵
۱۳. حق‌الاجرای مطالبه دیه.....	۱۵۶
۱۴. ماده ۱۳۹ قانون تعزیرات و عدم مول آن بر دیه.....	۱۵۶
۱۵. مراتب پرداخت دیه.....	۱۵۶
دعوی مطالبه دیه در قوانین و مقررات.....	۱۵۹
قانون بیمه اجباری خسارات وارده شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه.....	۱۶۱
از قانون مسئولیت مدنی.....	۱۹۳
از قانون مدنی.....	۱۹۷
از قانون مجازات اسلامی.....	۱۹۸
فصل هفتم - تداخل و تعدد دیات.....	۲۰۸
منابع و مأخذ.....	۲۴۷

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود متفاوت است البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سؤالات به صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی حین تحصیل در دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی مشغول به کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ این کمبود آگاهی از رویه قضائی با اشتغال به کار و فعالیت بر هیچ فارغ‌التحصیل حقوقی پوشیده نیست. بی‌شک تنها منبع آموزش عملی وکالت، قضاوت و به‌طور کلی رشته حقوق، قبل از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، رویه‌های قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر، مطالعه تصمیمات، به‌ویژه و اسخ‌ها و اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خوانندگان قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه علمی نمی‌باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه موجب عقب‌ماندگی از علم واقعی حقوق و جامعه حقوقدانان خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هر کدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انجام بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظایف فرهنگی خود در نظر دارد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به صورت منظم و متحصربه‌فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعاوی یک کتاب جداگانه به صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعاوا اقدام نماید لذا در راستای تأمین این هدف، مجموعه‌ای از کتاب‌ها تحت عنوان کلی «دعوائی... در رویه دادگاه‌ها» که شامل موارد زیر است تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛

۲. آرای اصراری؛

۳. آراء شعب دیوان عالی کشور؛

۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های مشورتی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء هیأت عالی شور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده آنان بماند. مراجع‌کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اواخر مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در حال‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در برابار کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک‌هزار و سیصد و نود و پنج